VII. évfolyam. 1888. 47. szám. Turócz-Szt.-Márton, november 18.

Felvidéki Hiradó.

TÁRSADALMI és KÖZMŰVELŐDÉSI HETILAP.

A Magyarországi Kárpát Egyesület Herczeg Szász Coburg-Gothai Fülöp Ő királyi fensége védnöksége alatt álló Szittnya Osztályának közlönye.

Előfizetési ára: Egész évre . . . 3 frt — kr. Fél évre . . . 1 „ 50 „ Negyed évre . . . — „ 80 „

MEGJELENIK: MINDEN VASARNAP.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalra czímezve Turocz-Szt.-Mártonba küldendők. A hivatalos hirdetéseket, kéziratokat pénteki kérjük beküldeni

Hivatalos hirdetések dija: 100 szóig 2 frt., ezentúl minden megkezdett száz szónál 50 krral több.

Társadalmunk nemzeti feladata.

A téli idény kezdetén vagyunk, tehát midőn a társadalmi élet felpezsdül s nagyobb tevékenységre indul.

A társadalmi mozgalom vidékünkön is erős lendületet vett s aki figyelemmel kiséri lapunkat, bizonyára hazafias öröm tölti el szivét, hogy a Felvidék magyar társadalma mind sűrűbben ad életjelt magáról.

Szini előadások, felolvasások, hangversenyek rendeztetnek, hogy a társadalom elemei tömörüljenek, hogy a hazai kultura minél nagyobb tért foglaljon el s annak áldását minél többen élvezzék.

Ma még csak a kezdetnél vagyunk, mert hisz csak néhány éve, hogy a magyar társadalom elemei a tettek mezejére léptek.

A kezdeményezők munkája sok akadályra talált s az a nemes czél, mely ezeket vezette, nem lebegett ott minden ember előtt.

A magyar nyelv, mely ma már mind inkább nagyobb tért hódit részére vidékünkön is, csak egy-két évtized előtt alig-alig csendült meg az ember fülében, mert hisz a nevelés, mely ma nemzeti alapra van fektetve, akkor még nem érezte ennek szükségét, abban tetszelgett magának, hogy a hazai nyelv rovására az idegen nyelveket istápolta.

A társadalom feladata, hogy a szellemet, melyet a mai ifjuságban az iskola élesztget, továbbra is fentartsa.

A társadalom legyen az ifjuság nemzeti irányú nevelésének vezérlője s ezen fontos hivatását akkor teljesiti, ha alkalmat nyújt az ifjuságnak a társas érintkezésre, ha szerepet jelöl ki számára, hogy majdan szerzett tapasztalatait a nemzet jólétének előmozditására érvényesithesse.

Igy fogjuk mi fel társadalmi mozgalmainknak jelentőségét s igy várunk attól ha nem is a jelenben, de a jövőben üdvös hatást.

Manapság a társadalomnak fontos szerep jutott közéletünkben s kiváló jelentőségét elvitatunk nem lehet, de magasztos feladatának csak úgy felelhet meg, ha annak szolgálatába segődik mindenki, ki bármi csekély tetterőt érez magában arra, hogy tenni akar.

A társadalmi munkásságban nem mérlegeljük az erőket, csak a jó akaratot keressük s ezt kérjük mindenkitől, ki önzetlen lelkesedéssel hordja szivén azt az ügyet, melyet a társadalmi tevékenység által kivánunk előmozditani.

A szegénység legnagyobb ellensége, a tél már itt van. A nyomorgók, szüköldödők sorsán ismét csak a társadalom segithet.

A szegénység soha sem tünik fel oly borzasztóságában, mint a tél alatt s a társadalom jótékony keze szárithatja fel fel csak az éhezők könyeit.

Itt is érvényesitheti s társadalom nemzeti feladatát, mert míg egy részt a nemzet szegényeinek sorsán enyhit, más részt a nemzeti kulturának tesz szolgálatot, ha a szegények javára rendez előadásokat.

Örömmel látjuk, hogy társadalmunk felfogta nemes hivatását s tevékenyen működik a haza javára.

Csak előre kitartással, legyen biztatónk a jövő, mely meg fogja hozni a fáradozás gyümölcsét.

Ismételve üdvözöljük, azokat kik társadalmi mozgalmaink élére állottak!

Napjaink főhibája.

Irta: Dr. Gáfez Imre

„Nil agis, ingratissime mortalium, qui te negas Deo debere, sed naturae."

Seneca

Valaki csak érző szivvel csügg az emberiség sorsán, az mindenesetre kutatja: vajon mik azon okok, melyek azt boldogulásában akadályozzák, sőt szerencsétlenségbe döntik? . . E kérdés ugyanis a legfontosabb, mert ettől függ a javitás és segély lehetősége, fáradságunk sikere s hányatott nemünknek ideiglenes és örök üdve.

Válságos viszonyaink hatása is mindinkább ébreszteni látszik az elméket annak belátására, hogy az emberi boldogságot csak a religio útján lehet és kell keresni. — Hiszen minden gondolat vallási igazságokból származik s azokra vezet vissza és minden érzelem és cselekvés rugóját meg végczélját a vallás inditó s végokaiban találja. Már pedig az ember, elkülönitve az állatoktól, gondolatban, érzelemben és szabad cselekvésben él, s ezek által iparkodik boldogságra és megelégedésre jutni. A vallás tere tehát, melyen minden emberi küzdelemnek, sikernek vagy hátránynak, boldogságnak vagy nyomornak, valamint kútforrásában, úgy eredményében is össze kell jönnie.

Természetes azért, hogy, midőn az okokat fürkészszük, melyek az emberiség boldogulását gátolják, minden más előtt a vallás állapotát kell szemügyre vennünk.

Ám ezen tekintetben nem egy könyet hullattak már a magasabb czéltudat emberei a jelen nemzedéknek itt-ott szomoritó vallásheiyzetén. S majdnem mindnyájan megegyeztek abban, hogy minden ballépés, melyet kortársaink tesznek, minden csapás, mely a társadalmat sújtja, minden veszély, mely azt elnyeléssel fenyegeti, a vallásközömbösségből veszi eredetét. Mert ez az, ami ellankasztja a buzgalmat, kiirtja az érdeklődést, föláldozza a legelőkelőbb jogokat, sárba tiporja a legdrágább kinceseket s megfagyasztja az embernek természeténél fogva meleg kebelét, mely föllángolásában tudományt, művészetet, erényt ápolni képes, nagyszerű műveket alkot s az egész emberi nemre boldogságot áraszt; de a mely másrészt, elhidegülésében, jéglepellel boritja be az egykor szellemileg és anyagilag oly dicsően virágzott tájakat!

Azonban, bár nem tagadhatjuk, hogy a vallási közönbösség tömérdek keservnek és nyomornak, sőt korunk legtöbb bajának szülőanyja, mégsem véljük azt a legelső forrásnak, hanem csak a társadalom egykori üditő levegője megrontójául tekintjük. Mert a közönbösség inkább gyakorlati hiba, melyet értelmi tévelynek kell megelőznie. E tévelyt pedig épen nem nehéz kitalálnunk. Valamint

TÁRCZA.

A hirdetések művészete.

Jó magyarsággal: reklam, a mihez a magyar nem igen ért. Nem hiába nem magyar ember találta ki a reklamcsinálást, de nincs is erre jó magyar szavunk. Pedig tagadhatatlan, hogy e hirdetések e nemü művészete már-már nemcsak az amerikai yanke-ék között érte el a legmagasabb fokát, de minálunk, magyaroknál is lábrakapott, de bizony nem is tudunk vele bánni. Ha valamelyik czég nálunk reklamhoz folyamodik, elkereszteli »schvindlérnek« szédelgőnek, pedig a szerencsétlennek az ártatlan reklammal eszeágában sem volt valakit félrevezetni, sőt inkább csak a közönségnek iparkodott olcsó áruforrást mutatni.

Mert mi a reklam czélja? Bizonyára nem más, mint az üzletet és magát az üzletlulajdonost feltünővé tenni és megismertetni a vásárló közönséggel.

Mai napság bizony sok bajjal kell megküzdenie egy becsületesen megélni akaró kereskedőnek és iparosnak. Rosz világ jár reájuk. A hitel napról napra csökken, mert napról napra szaporodnak a hamis bukások. Nagyon kevés a mai napság becsületes kereskedőink száma. És ezek minek köszönhetik lélöket. A bukott kereskedők nem tudják elképzelni, hogy a szomszéd üzlettulajdonos hogyan volt képes már 25 év óta fentartani üzletét. Ha valamelyik collégája meggazdagszik, a nélkül, hogy hamisan bukott volna, rá fogják a rosz nyelvek, hogy pénzre tett szert hamis úton módon, a vagy kihúzták számára a főnyereményt.

Pedig a mi által gazdag emberré lett, nem volt más, mint az ártatlan reklam.

Ismertem én a fővárosban egy kereskedőt. Schvartz Lázárnak hivták, a Nádorutczában volt neki nagy kereskedése. Az tartott kitünő uszókat.

Ilyen jó uszóknak az volt feladatuk, hogy midőn sok ember jött össze a lánczhidon és a Dunaparton, akkor be kellett magát vetni a habok közé. Mikor aztán az öngyilkossági kisérletet megakadályozták, vagyis mentőcsolnakkal utána mentek, ő felbukott és a már már több ezer embert számláló tömeg felé fordulva, torka szakadtából kiabálta, hogy Schvartz Lázárnál a Nádorutczában kitünő és jó minőségü uszónadrágok kaphatók.

Ez igy ment két esztendeig és Schvartzból a főváros leggazdagabb emberének egyike lön. Nem is kereskedett tovább, házakat vett s háztulajdonos lett a fővárosban, a mi magában véve nem megvetendő mesterség. Schvartz úr ezen kivül dilletáns börze játékus, kinek a szerencse igen kedvez, ha a Fortana Istenasszony még pár évig feléje mosolyog, második Rotschild lehet belőle.

Az igaz, hogy azok az uszómesterek, a kik neki reklamot csináltak, a miáltal meggazdagodt Schvartz úr, ma sem gazdagabbak, amint azelőtt. Mikor Schvartz úr feladta üzletét, minden embernek adott 12 pár uszónadrágot. Ezek azután hónuk alá vették azokat és beállták okleveles uszómesternek.

Ezen történetből is láható, hasznot hoz csak a konyhára. Magyarországban a reklamnak nincs talaja, mert azt tartja a magyar ember, hogy a jó bornak nem kell czégér!

De az ujvilágban kereskedő, iparos, művész és tanár egyaránt a recklamhoz folyamodik. A ki nem hirdet, az elmehet üzletével Kukutyinba zabot hegyezni. Nem fogják ismerni sem magát a kereskedőt, sem pedig az üzletét. Hanem a ki ügyes nemét találja ki a reklamnak, annak üzlete felvirágzik.

Bemutatunk olvasóinknak egy-két kóstolót az amerikai reklamokból. Meglátszik belőlük a találékonyság s mindegyikből ügyes üzleti élményesség ri ki.

— Megszököt a felesége: Mint a gondolat, oly gyorsan terjedt el a hir az Egyesült-államokban, hogy lord G. neje egy bevándorlott úhlanos hadnagygyal megszökött. Habár mindenki tudta és általános közvélemény volt, hogy G. úr neje rosz viszonyban élt férjével, a mióta egy úhlanos hadnagygyal titkosan folytatott viszonyára férje rá jött, de hogy G. úr köztisztelteben álló családját a hütlen asszony ily módon fogja bemocskitani, azt senki sem merte még gondolni sem. A milyen szenzatiót keltett ezen hir, ép olyan meglepő volt G. úrnak a lapokban közzétett nyilatkozata: »Tepnap virradóra L. asszony, törvényes feleségem, családom tisztességes nevét bemocskositva, egy úhlanos hadnagygyal megszökött. Aki feleségemet visszahozza, vagy felőle csak egy szó hirt is hoz, azt lelövöm!« Legjobb és legujabb fegyverek, valamint töltények kaphatók Liebencopsf Gottfried fegyvergyárosnál, főutcza 50. szám.

A megcsalt kedves bosszúja. Tegnap délelőtt tartá a x. kerületi plebániai templomban esküvőjét B. Alfréd, városunk legszebb és legszellemdúsabb hölgyével N. Mari kisasszonnyal. Midőn a szép és elegáns menet a menyasszony lakásáról megindult, egy kellemetlen epizód zavarta meg az esketési ünnepélyt. Egy szép leány, kinek ruhája azt mutatta, hogy az alsóbb néposztályból való, egyik karján egy csecsemőt tartva, a másikban pedig egy tört emelve azon kocsihoz rontott, melyben a vőlegény foglalt helyet. Már felemelte döfésre a két élü tört a megcsalt kedves, midőn a kocsis a lovak közé vágott és elhajtatott. Szerencsére volt a vőlegénynek, hogy kocsija kitünő minőségü volt, és igy nem tört össze a vágtatás alatt. A leányt letartóztattak és az esküvő megtartatott. Legjobb minőségü rúgós kocsik kaphatók Wagendorf Jakabnál Mária tér 5. sz.

Öngyilkossági kisérlet. H. J. ismert család tagja, ki apjának már tömérdek pénzét elpazarolta, tegnap reggel lakásán a fogasra egy kötéllel felakasztotta magát, de a kötél a súly alatt elszakadt, a fiatal ember a földre pottyanva ismét visszaadatott a siralomvölgyének. Bár az ifju életbe maradt, de a család nevén mocsok ejtett. Legjobb gyártmányú kötelek kaphatók Veisz & Comp. Vassinghton utcza 1 sz.

Ilyen és hasonló reklamczikket lehet olvasnia az amerikai lapokban. Az amerikaiak ebben csak élelmességet találnak. Mi magyarok se vessük meg a reklamot, mert tisztességes üzletet, tisztességes módon tenni ismertté, nem bün, hanem a hazai ipar érdekében kötelesség.

Aki reklamai által nem vezeti félre a közönséget, hanem annak hasznát czélozza, az nem »svindler,« hanem élelmes ember, aki megérdemli, hogy utánozzák a tisztesség határai között.

V. Hullám József.

ugyanis a nemes lelkesedést, bátor föllépést, határozott cselekvést, kitartó küzdelmet, a diadalt vagy odaadó halált csupán szilárd meggyőződés okozhatja: úgy a hideg tespedésnek, lanyha kezdeményezésnek, ingadozó eljárásnak, ernyedő munkának s a tiszta végeredményt koczkáztató habozásnak forrása a kétkedés. Ez oly bizonyos, mint a mindennapi tapasztalás, mely szerint soha sem látunk gyakorlati következetességet azokban, kik világos gondolkodás s erős meggyőződés nélkül szűkölködnek.

S vajon, mind homályosabb, mondhatni komorabb alakot öltő jelenségekben bővelkedő, időnkben mi ritkább, mint a vallási dolgok helyes fölfogása s a hitszilárdság? . . Más felől pedig mi gyakoribb azon badar állításnál, miszerint vallási téren nincs bizonyosság, hanem csak vélemény, hogy a religio nem nyujt alapos meggyőződést s más ugyanazon kétkedő szellem hasonló nyilatkozatainál? — Napjaink főhibájának tehát azon téves fölfogást kell tartanunk, mely minden vallástanitástól megtagadja a bizonyosságot.

Nagytekintélyű gondolkodóink, kik a jelen társadalom kórjelenségeit mélyebben vizsgálják, helyesen állitják, hogy ugyanitt van elöidézö kútfeje a hitközönbösségnek is. Mert a miről az ember meggyőződve nincs, az épen nem érdekli a szivet, az nem ébreszti föl a tetterőt, az nem hajtja meg az akaratot, az küzdelmet, kitartást, áldozatot követelni nem tud. Legfölebb csak arra szolgálhat, hogy a képzelmet gazdagítsa, a kedélyt gyönyörködtesse, az ajkaknak üres, jelentésnélküli szavakat, a helytelen cselekvésnek ürügyet, a bűnnek palástot s az érdemnek szint kölcsönözzön.

A kétkedés okozza azt, hogy egynémelyek ezidétt alig méltatják figyelemre a vallástanokat, beszédeikben s irataikban kicsinylőleg szólnak azokról; cselekvőségnek veszik, ha megfontolatlan állításaik ellenkezésre találnak; sőt készek azokat a legutolszor olvasott vagy hallott ujbölcs nézeteiért elejteni, ezerszer megváltoztatni, nem irtózván az ifju nemzedék fogékony lelkébe is a legtisztább igazságok leszólása és megvetésének becsöpögtetésétől!

A kétkedés szüli azt, hogy az anyaszentegyház üdvhozó törvényei oly kevésbe vétetnek, azokat könnyelmüleg áthágják, megtartásukat gúnyolják, sőt szerzőjöket is kárhoztatják, vagy legalább kinevetik. Mert az egyház törvényei a vallásból erednek; ha pedig a vallástanok be nem bizonyitott igazságok, hanem ingadozó vélemények, akkor nincs, nem lehet az egyházi törvényeknek biztos alapja, nem lehet tekintélye, nem követelhetnek engedelmességet; s ki azokat megtartja, az babonás, ki velök kicsinylöleg bánik el, fölvilágosodott, erős jellem. Azért értük meg azt, hogy egyik-másik jobb tollú életrajz irónk nagy emberekben a vallásosságot gyöngeségnek venni nem átallja.

Mindezt igy átértve, könnyen belátható, hogy a sok bajnak, melylyel a társadalom manapság küzd, a sok nyomornak, mely a jelen nemzedéket terheli s a leverő kilátásnak a jövőre, mely sötét föllegekkel találkozik, oka föképen a vallási kétkedöségben rejlik.

Pedig semmi sincs, mi az emberi észszel annyira ellenkeznék, mint azon állitás, hogy a vallási ügyekben nincs s nem is lehet bizonyos ismeretre szert tenni.

Ugyan miben áll tulajdonképen az ember méltósága, mely öt valamennyi teremtmény fölé emeli? Nemde azon tehetségben, melylyel az igazságot a hamistól megtudja különböztetni, lelkét ismeretekkel gazdagitja s tetteinek indokot, czélt s irányt adhat? Ez az, mi öt az állatok elé helyezi. Az állat ösztöne szerint mozog és él, de az ember, mint ember, józan eszének útmutatása szerint. Azért nincs egyetlen öntudatos mozzanata, melyről önmagától ne kérdené: miért? hogyan? mire? És ha egyes tényeiről önmagának számolnia kell, még inkább egész életéről. Nem kerülhetik ki tehát ama kérdéseket: miért él? hogyan él? mire él? E kérdések pedig vallási kérdések. Emberi méltósága követelvén tehát tőle, hogy e kérdésekre biztos és meggyőző feleletet adjon, emberi méltósága föltételezi, hogy lenni kell bizonyos s kétségbe vonhatatlan vallásismereteinek. Mire nézve az embernek méltóságával ellenkezik azon szolgalelkü kétkedés, mely, minden vallási igazságon töprenkedvén, elvégre az ingatag vélemények foszlányával akarja megszégyenitett önérzete elpirult arczát elfödni.

S valóban, ha egy-egy ember ép szemeitől meg nem tagadhatja, hogy lát; ép füleitől, hogy hall ép tapintásától, hogy érez; ép szive dobogásától, hogy lelkesedik: hogyan tagadhatja meg ép eszétől, hogy az képes az igazság ismeretére eljutni? És ha van valami az ég alatt s a föld szinén, mit megismerhet, hogyan kétkedhetik a vallásigazságok megismerhetésén? Hiszen ezek adják a legfönségesebb eszméket, melyek nélkül emberül sem gondolkodni, sem érezni, sem müködni, sem élni, sem halni nem tudna.

A józan ész ismerő tehetségét tagadják tehát, kik a vallástantól minden bizonyosságot elvitatván, képzelgésökben mind magokat, mind pedig csábitó példájokkal másokat a kétkedés süppedő mocsarába terelnek. Ugyanis nincs is az emberi ismeretek egy forrása sem, melynek tisztán folydogáló csermelye végre is a vallásigazságok bizonyos megismerésére ne vezetne. Épek érzékeid? nem tagadhatod az anyagvilág létét. Ép öntudatod? nem tagadhatod el az erkölcsvilág valóságát . . Ép gondolkodásod? nem tagadhatod az értelmi világot . . Ép becsületed? nem tagadhatod a becsületes emberek elbeszélésének igazságát, szóljon az akár térben, akár időben tőled távol eső dolgokról. Már pedig az anyagvilág valósága összekötve a józan gondolkodás által kétségtelenné tett értelemvilág igazságaival, megmutatja neked a Teremtőt és Gondviselőt. S az erkölcsi világ léte, földeritve az értelemvilág fényével, elvezet téged az igazságos, irgalmas és szeretetteljes úr Isten s halhatatlan lelked ismeretére.

S végre a becsületes és minden hitelre méltó emberek tanusága meggyőz téged Isten nagyszerű s csodás tényeiről, melyek kétségtelen bizonyitják, hogy Isten szólott az embereknek s őket az igazság oszlopa s erőssége köré — az egyházba gyüjtötte. — Hol van tehát egészséges ész, mely az igazság megismeréséről kétkedik? És hol lehet okos ember, ki tagadja azt, hogy eljutni lehessen a vallásigazságok bizonyos s minden kételyt kizáró ismeretére? Ha vannak, melyeknek benső miként jét nem látjuk, nem bizonyos-e azért ismeretünk, melyet Isten kétségtelen tanitásából meritünk? . . Ha hisszünk nagy honfiainknak, midőn Magyarországról szólanak, minő badarság volna nem hinni Istennek, midőn mennyországról beszél? . . Ellenkeznek tehát a józan észszel, kik attól minden kétségtelen vallásismeretet eltagadnak.

II. Kimutatás

a klicsini tüzkárosultak javára alólirotthoz befolyt összegekről:

Podhragy község 5 frtot. Gazdik János 4 frtot. Turány, Szklabina és Kis-Jeszen községek 3—3 frtot. Neufeld Jakab, Vladár Imre, Schulz Fany, Lencso János, Stjavnicska, Zábor és Deákfalva községek 2—2 frtot. Bázovszky Samu, Dr. Zwillinger Mór, Paulovics József, Hodzsa Klementin, Gajdos András, Löwinger Ármin, Pollak Fany, Fercsek József, Had András, Turanecz András, Fityma Tamás, Majko József, Meisler Adolf, Jeszenszky Ferencz, Rakovszky Iván, Nathan János, idb. Bulyovszky Simon, Weiner F., Ganzler Mór, Meitner Ignácz, Schulz Adolf, Friedman Mór, Majeranovszky L., Immerblum N., Tanádi Gyula, Melicsko József, Szkicsák Ede, Mózer Tivadar, N. N., Szklabinaváralja és Alsó Kálnok község 1—1 frt. Hoffmann József, Tyroler S., Hrjanka N. 60—60 kr. Beniczky Mária, Uhljárik János, Spitzer Lipót, Trosztler Gusztáv, Holländer Samu, Burda János, Bjelik János, Pohánka Pál, Kompis József, Groszman Mihály, idb. Pollák József, Fleiszig Bernát, Schlesinger N., Hoffmann N., Singer Ignász, Holländer N., Hrwnák Mihály. Petrovics Pál, Klimacsek N., Melota N., K. K. 50—50 kr. Kuzma Pál 45 kr Epstein Ede, Gajdos András, Stern Márk, Fränkl József, Csiljak Ignácz, Jelsovszky K., Löwinger Samu, Pollak Vilmos, Berger J., Berger, Folkushäzy Gábor, Schusztek N., Révay Antal, Thomka, Markoviczky László, Benovszky A., Perl N. 40—40 krt. Frnda János, Frnda András 36—36 krt. Striss Teréz, Jeszenszky Gyula, idb. Langsfeld János, Feuerman Mihály, Marcsek József, Bizik János, Thomka Eleke Ferencz, Grosz Samu, Thomka Johanna, Thomka Mária, Bernát Ernő, Kosina Ignácz, Weisz M., Kohút János, Lilge S., Kufßler N., Soltész N., Klein Gerson, Hrivnák András, Tausek Albert, Csajka János, Kollár S., Csajka András, Francisci N. 30—30 krt. Wiener Jakab, Thomka Ferencz, Braun W. 25—25 krt. Langsfeld János, Reichert Adolf, Spitz Márk, Steiner József, Zajaszenszky József, Jonszbák, Krasznecz Miksa, Gallo Brokuta N., Jonabák András, Róth József, Jelsovszky János, Reichert Mór, Rizman János, Milan György, Neugeboren Julia, Murcsek Pál, Mandik János, Krajczjar Mária, Weiner Fülöp, Neufeld Julia, Risman József, Weiner Róza, Loncsik János, Meisler Lipót, Jeszenszky Ferencz György, Páricska András, Darulya József. Marcsek Skovránok János, Buoczik János, Kulich Pál, Kosman József, Lupták János, Lupták György, Proksa György, Proksa József, Sevrla András, Krcs József, Horvát József, Mali Pál, Schluch János, Popper Adolf, Watjak József, Watják András, Bartos András, Rojan János, Polencz Máté, Wotjak András. Kmet Mihály, Gyurgyik Pál, Folkusházy N., Thomka László, Thomka Miksa, Thomka Zsigmond, Matulya György, Réif Cecilia, Holczman N., Halama György, Hrivnák József, Schwester N., Jamriska János, Starke Pál 20—20 kr. Osadsky N., Klein Alajos 15—15 krt. Szkvknya József, Buoczik György, Majer Zsuzsi, Lehotzky Ferencz, Thomka József 12—12 krt. Drobka N. 11 krt. Havati János, Figura Pál 18—18 krt. Strbány Mihály, Reichert N., Bruck N., Mittelman Zilli, Bartl András, Drobka János, Neugeboren Fany, Schulz Netti, Hanpel József, Ruman N., Balsjanka János, Weszelovszky József, Weszelovszky György, Jeszenszky Petruse Lajos, Jeszenszky Martincse István, Lichtenstein Samu, Cserni Pál, Zorkóczy Károly, Kozsehuba György, Parieska Mária, Sztuchli Anna, Kuzma Skovránok János, Parieska György, Parieska János, Klacsan Pál, Rizman János, Sztehlicska Anna, Grenier N., Kazár György, Krcs Ferencz, Ondola Zsuzsi, Sedaj Ignácz, Penjastek János, Ondrus János, Kovácsik Pál, Korbel János, Michalecz N.. Wans János, Durik János, Zorkóczy Mihály, Bulyovszky Gáborné, Nennlos János, Lipovszky György, Szalényi János, Djanis Máté, idb. Sluch Pál, ifj. Paulini András, Rund Zsigmond, Bulyovszky Zsiga, Polonecz János, Csebuda János, Bartos András, Wetyák János, Kucsera András, Bartos János, Sipka Máté, Flak András, Kmet András, Hulej András, Králov Zsuzsi, Polonecs András, Gyurgyik György, Schenberg N, Szikora Pál, Mikla János, Tyaptyik János, Korbel János, Knosko János, Korbel András, Darulya János, Rajcsan József, Blaho András, Lamos János. Korbely András, Marcsek János, Laczik Maria, Rosenthal Armin, Olvashatlan 10—10 krt. Kmet József 8 kr. Weternik Pál 7 krt. Remenecz Kati, Mihalik János, Widra József, Záborszky Gábor, Rohácsik N., Krcs Anna, Wiks Emil, Thomka Gábor 6—6 krt. Salát János, Hajas Anna, Szopóczy Pál, Urszini József 5—5 krt. Mardics Samu, Gyurgyik Anna 4—4 krt. Parcske József 1 kr. Végül a magyar mükedvelői szinielőadás tiszta jövedelme 50 frt. — Összesen 163 frt 16 kr.

Turócz-Szt.-Márton, 1888. évi novemberhó 15-én.

Ujhelyi,
főszolgabiró.

HIREINK.

Árváról. Nyilvános nyugtázás azon kegyadományokról, melyek a trsztenei kir. kath. gymnasiumi alumneum javára a nagy szünetidő alatt eszközölt gyüjtésből befolytak: Gróf Zierotin Psemislav 50 frt. Kostialik István, iglói apátplebános 10 frt. Szamuelyi János, szepesbélai plebános 1 frt. Kompanik Cölestin lőcsei plebános 5 frt. Andreidesz György szepesteplai plebános 1 frt. Panek Bertalan eperjesi zárdafőnök 5 frt. Főtisztelendő szepesi káptalan 10 frt. Scholtz Otto árvauradalmi főerdőmester 2 frt. Lokcsánszky P. árvauradalmi pénztáros 2 frt. Balgha Jenő Árpád, árvaváraljai plebános 1 frt. N. N. 50 kr. Brancska Mátyás chlebnicza plebános 2 frt. Meisel Samu 40 kr. Kuchár Pál, dubovai esperesplebános 2 frt. N. N. 50 kr. N. N. 50 kr. Jancso József 20 kr. Láng János 50 kr. Csizmár János 50 kr. Caucriny Mihály, árvauradalmi főmérnök 1 frt. Ballegh József kir. táblai biró 1 frt. Lehotzky Antal árvauradalmi számvevő 1 frt. Medveczky János tisztartó 1 frt. Kubinyi Árpád, csász. kir. kamarás, országgyülési képviselő 2 frt. Ifj. Kubinyi Miklós, árvauradalmi jogügy igazgató 2 frt. Klinovszky Antal 5 frt. Kovalcsik József 1 frt. Belcsák Mátyás 1 frt. Bányik Lőrinez, zubrohlavai plebános 1 frt. Tomastyik Mátyás 1 frt. N. N. 50 kr. N. N. 50 kr. Graczik Mátyás 50 kr. Dusnitz Markus 1 frt. Heretik István 50 kr. Heretik Antal 1 frt. Schlesinger Bernát 40 kr. Csarják zubrohlavai kántortanitó 1 frt. Szkicsák Károly nagykereskedő 2 frt. Duschnitz B. 1 frt. Ródosi Mór 50 kr. Chmel Mihály, nizsnai esperes-plebános 3 frt. Sztarinszky Pál bobrovai plebános 1 frt. Janovják József, nagykereskedő 5 frt. Hosák Teréz 40 kr. Muska Pál 50 kr. Klosák János 50 kr. Kompanik Ferencz 1 frt. Holmik János 50 kr. Kalina Máté 50 kr. Kralik János 40 kr. Adamcsik Mária 1 frt. Vlosák Károly 50 kr. Ifj. Vlosák József 1 frt. Jendrassák Ignácz, lieszeki tanitó 1 frt 50 kr. Motil Endre vitanovai tanitó 1 frt. Árvai János, chinchovai tanitó 1 frt. Liesek Községi pénztár 1 frt. Schick Zsigmond könyvivő 1 frt. Szontagh Szanisző, kir. járásbiró 1 frt. Medzihradszky Mihály, kir. aljárásbiró 1 frt. Szmetanay János, járási főszolgabiró 1 frt. Murin Antal 1 frt. Dr. Ekstein M. orvos 1 frt, Schifler testvérek 1 frt. Kufßler B. 1 frt. Koválik József, nagykereskedő 1 frt. Hoblik József, námesztói plebános 1 frt. Dr. Langfelder Ármin ügyvéd 2 frt. Kovács József erdész 1 frt. Zsuffka János muttuli plebános 1 frt. Szlaby Ignácz, novotaji plebános 1 frt. Ondriss György, zakameneklini esperesplebános 1 frt 50 kr. Rowland Robert, erdész 1 frt. Zakameneklini fürészmalom 1 frt. Huross József, krusetniczai plebános 1 frt. Bajacsek János, veszelei plebános 1 frt. 50 kr. Szmolko József, pekelinki plebános 1 frt. Boszák Ágoston nyug. tanitó 1 frt. Kajda Ignácz, pekelinki biró 1 frt. Radlinszky István, lipnitzai plebános 1 frt. Schelling János, lipnitzai segédlelkész 1 frt. Vojticsek József. námesztói segédlelkész 1 frt. Haluska István, jablonkai segédlelkész 1 frt. Pancsák Máté thurdosini sóhivatali pénztáros 5 frt. Czizmár András, lokczai plebános 4 frt. Gyurcsák János trsztenai ügyvéd 10 frt, Dortsák Gyula, 3 frt 50 kr. Strausz és Haas czég Thurdosinban 2 frt.

(Folyt. köv.)

A trsztenai hangverseny. Miként lapunk mult számában emlitettük, a trsztenai kir. kath. gymnasiumi tanártestület f. hó 26-án a gymnasiumi alamneum javára hangversenyt rendez, melyet táncz-mulatság fog követni. A hangverseny műsora: 1. Csendes éj. Beethoventől. Énekli a dalegyesület. 2. Koronázási iduló. Meyerbeer »Prophéta«-jából. Zongorán játszák: Bugala Gyuláné és Török Gézáné úrnők. 3. Aria »Kommt ein schlanker Bursch gegangen . . .« Weber: »Freischütz« cz. operájából; énekli Bugala Gyuláné úrnő zongora-kisérete mellett Králik Mariska k. a. 4. Magyar ábránd. Székely Imrétől. Zongorán előadja: Bugala Gyuláné úrnő. 5. I) Sonate Pathétique. (Cis moll Sonate) Beethoventől. II) Pálmai Ilka kedves dalai. Zongorán és hegedün játszák: Török Gézáné úrnő és Török Géza úr. 6. Szavalat. Szavalja: Perényi Ferencz tanár úr. 7. Romance. »Einsam stehe ich verlassen.« Verdi: »Troubadour« cz operájából. Bugala Gyuláné úrnő zongorakisérete mellett énekli: Králik Mariska k. a. 8. Zongorakettős. Játszák: Bugala Gyuláné és Török Gézáné úrnők. 9. Előadja: a dalegyesület. Jegyek előre válthatók Matyuga Mór úr kereskedésében Trsztenán. A legmelegebben ajánljuk az alumneum ügyét kegyes pártfogásba.

Tüz ütött ki e hó 11. d. e. 10 órakor Kis-Beszterecz községben Szmrecsányi Dárius volt árvamegyei főispán özvegye gazdasági épületeiben. A tüz egy csür belsejében támadt és csakhamar hatalmas lángokat vetett. A községi lakók legnagyobb része templomban volt Alsó-Kubinban, a mikor a rémhir elterjedt. Az istenitiszteletet félbeszakitották és lélekszakadva futottak kisbeszterecziek, és kubiniak a lángok szinhelyére.

Az alsókubini tűzoltóság is nyomban a színhelyen volt. A kigyuladt csűrön kivül leégett egy istálló, takarmánykészlet, négy hintó és lószerszámok. A kár közel 8000 forintra rúg. A tűz oka még nincs kiderítve.

A tűzrendészeti szabályzat végrehajtására vonatkozó javaslatok megalkotására a törvényhatóság által kiküldött albizottság e hó 12- és 13-án tartotta gyüléseit id. Csillaghy József alispán elnöklete alatt.

A kanyaró. Említettük, hogy a nagymértékben fellépett kanyaró miatt beszüntették az alsókubini elemi iskolákban a tanitást. Időközben ugyanazon intézkedés szükségesnek találtatott a polgári iskolára is. A kanyaróbetegek száma utóbbi időben apadófélben van, ujabb esetek már nem is fordulnak elő és így a tanitások az összes iskolákban e hó 19-én ujra kezdetőket veszik.

Liptóból. Tűz. Folyó hó 11-én 7 órakor este a Rózsahegyhez közel fekvő Nagy-Selmecz községében tűz támadt, mely három házat a melléképületekkel együtt elhamvasztott. A rózsahegyi tüzoltóság az első hir hallatára azonnal a közeli községbe sietett és sikerült a tüzet rövid idő mulva okalizálni.

Felülfizetések. A folyó hó 7-én tartott jótékonyczélu előadásnak tiszta bevétele 66 frt 50 kr. Felülfizetések: Mattyasovszky Honór úr 1 frt 30 krt, Nagy hadnagy 4 frt 30 krt, N. N. 80 krt, Szentiványi Géza, Pollatschek Izidor, Dely főhadnagy, Króner János, Steiner Ármin, dr. Burján József, Medveczky főhadnagy, Rázga Antal 30—30 krt. Összesen 8 frt 80 krt.

KÜLÖNFÉLÉK.

A mai népszerű felolvasó estély alkalmából ujból felhivjuk olvasóink figyelmét arra, hogy az estély fél hat órakor kezdődik.

Miksa bajor herczeg, királynénk atyja e hó 15-én a reggeli órákban 80 éves korában elhunyt.

Turóczvármegye közig. bizottsága f. hó 12-én tartotta rendes havi ülését Justh Kálmán főispán elnöklete alatt. A szakelőadók beterjesztették jelentéseiket, melyekből a következőket emeljük ki: A főorvos jelentése szerént az egészségi állapot a lefolyt október hóban elég kedvező volt, de szeptember hóhoz képest valamivel rosszabb, mivel a torokhurut, itt-ott a torokgyik és roncsoló toroklob több esete észleltetett. A trachoma gyógykezelése Alsó és Felső-Turcseken, nemkülönben Szklenón sikeres volt, maradt összesen 14 beteg. A járványorvos ismét Vriczkóra helyezte át lakását, hol a mult hó 29-éig 45 trachomás beteg volt. A vármegye területén levő iskolákban a vizsgálat a netán előforduló trachomás megbetegedés ügyében részben megtörtént, részben folyamatban van; — Az adófelügyelő jelentése szerént október hóban 16780 frt 19 és fél kr. adó folyt be, mely befizetés a mult év október havához képest 596 frt 59 krral nagyobb. Turócz-Szt.-Márton nagy község elöljárósága ellen a felelősségi eljárás elrendeltetett, mivel 11217 frt adóból október hó végéig csak 4869 frt folyt be s igy a hátralék 6348 frt. — A kir. mérnök jelenti, hogy a priekopa-pribócz-jánoshegyi hadászati uton a műtárgyak helyreállításának munkálatai befejeztettek. A szent-márton-blatniczai járásban a közmunka teljesitmények október hó 22. és 23-án felülvizsgálatván az egy Pribócz kivételével, mely utólag jó nyomon halad, általában kedvezőtlen eredményt tüntettek fel. E kedvezőtlen tapasztalatok megszüntetése czéljából a közigazgatási uton megtéttek nyomban a lehetséges utóintézkedések, de melyek a már előre haladott télies időjárás miatt ez ideig kellő sikerre nem vezettek. — A kir. tanfelügyelő, ki négy heti szabadság után ez alkalommal tette meg első jelentését, a tanév beálltával látogatást tett az egyes iskolákban s azon tapasztalatot szerezte, hogy az iskolákban a rendes tanitás csak november hó elejével kezdődik, mivel a szülők addig gyermekeiket házi s mezei munkával látják el.

A felvidék ifjusága Budapesten. A budapesti egyetemen fenálló s Zólyom és Hont vármegyék ifjaiból alakult »Beszterczе-Selmeczbányai Társaskör«, melynek eddigi elnöke és választmánya tisztségéről lemondott, f. hó 10-én, szombaton a »Múzeum« kávéház külön helyiségében rk. közgyülést tartott, mely alkalommal az új tisztikar és választmány következőképen alakult meg: Elnök: Concha Ferencz alelnök: Jelenszky Kálmán; titkár: Vieszt Károly; pénztáros: Viczián Géza; ellenőr: Svehla János; háznagy: Kiss János; jegyző: Szakmány Gyula. — Választmányi rendes tagokká megválasztattak továbbá: Baittrok József, Thomka Pál, Reisz Mór, Kovách Mihály, Suhajda Vilmos és Sebe Béla; választmányi póttagokká pedig Pejkó Zénó és Weiszenstein Károly. A társaskör egyszersmind ez uton mond hálás köszönetet Korpona sz. kir. városának, hogy a körnek 5 frtnyi adományt küldött. — Az »Árva-Liptómegyei kör«, miután az árvaiak a körből kiléptek, feloszlott. A liptóiak azonban külön kört alakitottak s a tagok száma már eddig is nagyobb, mint az előtt, mikor a két vármegye ifjusága együtt tartotta fenn. Az alakuló közgyülés e hó 3-án volt a Drexler-féle vendéglő külön helyiségében. Elnöknek megválasztatott Thuránszky Kálmán joghallgató, alelnöknek Magerle Viktor joghallgató, titkárnak Hlavács Viktor orvostanhallgató, pénztárosnak Oberschall Zoltán műegyetemi hallgató, jegyzőnek Mesko Márton gyógyszerészhallgató. Bizottsági tagok: Jureczky Kálmán, Murin Vendel, Kroner Géza.

Eladó pontyok. Közönségünk tudomására hozzuk, hogy a zniói közalap. erdőgondnokságnál, mig a készlet tart, kilonként 60—80 kron pontyhal kapható..

A közép-kereskedelmi iskola tanulóinak pályázata. Lapunk mult számában emlitettükhogy a helybeli közép kereskedelmi iskolai tanulók »Önképzőkör«-ének tagjai részére e tétel megfejtésére: »A turócz szt.-mártoni állami közép kereskedelmi iskolai tanulók kötelessége« pályadij volt kitüzve. A pályázat eredménye a mult vasárnap hirdettetett ki. Beérkezett 6 pályamű, melyek közül a legjobbnak Glücksthal Ignácz III. oszt. tanuló munkálata találtatott s igy ő nyerte el a 3 ezüst frtot. Tekintettel arra, hogy a jutalmazotton kivül is volt még figyelemre méltó dolgozat, Boldis Ignácz igazgató, ki az összes pályadijakat felajánlotta, még egy ujabb 2 frtos dijat tüzött ki, melyet Thomka József II. oszt. tanuló dolgozata nyert el. Szigethy Kálmán III. oszt. tanuló dolgozata megdicsértetett. A törekvő ifjak munkakedvét véljük élesztení, midőn a pályázat eredményét nyilvánosságra hozzuk.

Halálozás. Kápolnai József znióváraljai tanitó képző intézeti tánár egyetlen kis fia, Ödön e hó 15-én hosszas szenvedés után elhunyt. A kis halott temetése tegnap volt. Legyen neki korai sirjában könnyű a föld!

Időjárásunk az utóbbi időben hirtelen télre változott. A reggeli órákban 7—8 fokot mutat a hőmérő a fagypont alatt s bár derültek napjaink, de a tél lehelletét erősen érezzük. Ilyen hideg mellett a legszebb sportok egyike, a korcsolyázás is megkezdődött s a mártoni kitünő pályának, mely Kohut József egyesületi elnök érdeme, máris nagy közönsége van naponként.

Vaddisznó-vadászat. A dubovai erdőségekben a mult vasárnap Zorkóczy Tivadar a felső járás főszolgabirója hajtóvadászatot rendezett, mely alkalommal egy ritka példányú vadkan lövetett, mely három és fél mázsát nyomott. Ugyanez alkalommal még két özbakot is lőttek.

Az uj előnyomási módszer, melyet V. Fintha Dénes, pécsi rajztanár hétfőn a helybeli polgári iskola helyiségében bemutatott nagyon érdekes és praktikus. Kár, hogy közönségünk körében kevés érdeklődésre talált e különösen a nőket közelről érdeklő találmány. A módszer oly egyszerű, hogy azt azonnal el lehet sajátitani s némi gyakorlat után rendkivül gyorsan lehet általa tetszés szerénti mintát előnyomni. Az egész abban áll, hogy egy papirra előlegesen elkészitett rajzot a feltaláló által készitett érczlemezre tüvel átszúrja, ezzel készen van a klisé, melylyel több száz nyomást lehet eszközölni A nyomás abban áll, hogy a klisét ráhelyezzük a megnedvesitett vászonra s megdörzsöljük a vegyfestékbe mártott posztóval. Egy ilyen klisé alig kerül néhány krajczárba s megvan az a határozott előnye, hogy mindenki maga elkészitheti s évek mulva is használhatja. A feltaláló bemutatta az üvegre való beetetést is, mely szintén nagyon egyszerű s csak egy kis kézi ügyességet kiván.

Erdő ültetések. A földmivelési miniszter körrendeletet bocsátott ki az összes hatóságokhoz, melyben elrendeli hogy a futó homokos területek, melyek sem szántóföldeknek, sem réteknek, sem szőlőnek nem alkalmasak, erdőségek gyanánt ültettessenek be. Az országos főerdészeti hivatal most felhivja a megyéket a miniszteri rendeletnek foganatositására.

Mekkorát lépünk? Jordán tanár Karlsruheban megmérte 1873 óta 256 politechnikumi hallgató lépését. A vizsgálandó egyénnek e végből 2—300 méter hosszú sik, vizszintes uton kellett végig mennie. A legrövidebb lépés 67 cm., a leghosszabb 97 cm. volt; legsürübben fordult elő a 78 cm. A 256 észleletből kiszámitott középérték: 80·7 cm. Mint érdekes tényt emliti Jordan, hogy az ember lépés-hossza az évek nőttével fogy. Igy pl. 1873-ban egynek a lépése 81 cm., 1884-ben pedig már csak 76 cm. volt.

A legkisebb százaléktétel. A sebesülések és ezek gyógyulása fölötti statistikája, mely a különféle országok katonai kórházaiban összeallitott, mutatja, hogy a sebesültek közül, kiknek mája meg volt sérülve, a kigyógyultak legcsekélyebb százalékszámát mutatja fel. Ha ezen szerv nagyon megsérülve volt, minden gyógyulas e öre ki volt zárva; csupán könnyü májsérüléseknél volt gyógyulás és tökéletes kiépülés lehetséges. Azon sebesülteknek, kik a fejen, a tüdőkön és egyéb nemes szerveken nehéz sérelmet kaptak, sokkal nagyobb kilátásuk van gyógyulásra, mint a májsérülteknek. Ez eléggé bizonyitja, mily nemes szerv a máj és mily gyöngéd a maga természetében. Ha a venózus vér a testen át a tüdőbe folyik, legelőször a májon keresztül megyen, itt a mérges részeitől megtisztittatik és részint az emésztésnél, részint mint hajtószer talál alkalmazást. Ha tehát a máj beteges állapotban van, akkor ezen venózus állagok egy része magában a szervben megtelepedik, a helyett, hogy azon czélra fordittassék, a melyre a természet azokat elhatározta; egy másik része a vérbe megyen át és a helyett, hogy ez új életerőt és erősséget a test minden részeinek kölcsönözne, az egész rendszert tönkre teszi. Ez által keletkeznek ama oly veszélyes máj- és egyéb betegségek, melyek, ha korán nem háritatnak el, üdültekké válnak és legyőzésükben felette konok természetüek. Dr. Boettcher F. orvos következő szavaknak irója: »Tisztelettel értesitem, hogy Warner's Safe Cure általam üdült majbetegség ellen jó sikerrel használtatott.« Warners's Safe Cure egy üveg ára két forint és a legtöbb gyógyszertárban kapható. — Füzet ingyen és bérmentve megküldetik, czimezendő: Warner H. H. és tsa főraktára Pozsonyban.

Leálczázott szájvíz-hamisitók. Emlitve volt már, hogy dr. Popp J. G. udvari fogorvosnak az egész világban kedvelt Anatherin-szájvizét erősen hamisitják és hasonló elnevezés alatt hozzák forgalomba. Miután Popp dr. udvari fogorvos most Budapesten vezérképviseléséget állitott fel, a pesti ház főnöke jónak tartotta Magyarországban az ily utánzatok elnyomása czéljából, nagyobb körutra indulni. Eddig 18 városban 250 üveg hamis Anatherin szájvizet koboztatott el. Ez a mulatság sok pénzbe kerül ugyan, de a feltaláló már egyszer alapos rendszabályokhoz akar nyulni készitményei 40 éves jó hirnevének megóvása miatt. Hogy a hamisitók mestersége még jobban megnehezitessék, elhatározta a feltaláló, hogy az eddigi palaczkok nagyságát kétszeresen megnagyobbitja. Ezt ez áldozatot szivesen hozta abban a reményben, hogy a közönség ezután a gyenge utánzatoktól jobban fog óvakodni és csak Popp-féle Anatherin-szájvizet és fogpasztát fog elfogadni. Az árak ugyanazok maradnak, vagyis a palaczkok nagyságához képest: 50 kr. — 1 frt. — 1 frt 40 kr. Kapható: Turócz-Szt.-Mártonban: Fábry J., Simko S. és Soltész L. kereskedőknél.

IRODALOM.

A »Házi Közlöny«-nek 21. füzetes száma beküldetvén, következőkben mutatjuk be ezen minden háztartásban és házi gazdálkodásban valóban eléggé nem ajánlható practicus lap jelen számának tartalmát:

Társadalmi ügy: Tanuljunk az amerikaiaktól. — Egészségügy: Egészségünk érdekében. Az evésről. — Háztartás: A matráczok kezelése. A zöldségnek elrakása. — Gazdálkodás: Háziállatainknak gondozása télen. A tyúkok téli eltartása. — Ismertető közlemények: Kés- és villafényesitő készülék (képpel.) — Hasznos tudnivalók: a) Az egészségügy köréből: Lesoványitó étrend. A bőr dörzsölése. b) A háztartás köréből: A sertések súlyának meghatározása. A glacé keztyük tisztitása A disztollak gönditése. Szarvasbőr-lepedők mosása. Tapasz vaskályhákra. c) A gazdálkodás köréből: A szecska mint lótakarmány. A vetőmagnak való burgonya. Idegen izü borok javitása. A gyümölcsfák mézgafolyása. Terméketlen gyümölcsfák. A csereszneye, szilvamag csiráztatása. A tűlevelű fak ültetése. — Közgazdaság: Selyemtenyésztés. — Intőtábla: A részletivekkel való visszaélések. A középületeknek villámháritókkal való ellátása. Szerkesztői közlemények közhasznú dolgokról.

A »Házi Közlöny«-nek eddig megjelent összes számai egész halmazát hozzák mindazon ismereteknek és tapasztalatoknak, melyeknek mindenki a társadalmi és családi nevelés, az egészség, táplálkozás, háztartás, gazdálkodás, a practicus háztartási czikkek ismertetése s számos egyéb közhasznú tudnivalók körül nagyon jó használ veheti. E kitünő lapot jó lélekkel ajánlhatjuk.

A »Házi Közlöny« megjelenik Aradon minden hó 5-ikén és 20-ikán Záray Ödön szerkesztése alatt s előfizetési ára egy évre 3 frt, félévre 1 frt 50 kr.

Egy mutatványszám e lapból elégséges, hogy ennek közhasznú irányáról bárki is meggyőződhessék. Ily mutatvány számmal szivesen szolgál a lapkiadóság.

Szerkesztői üzenetek.

A költő. Nem vált be. A tárgy elég érdekes lenne, de nagyon pongyolán van kidolgozva. Reméljük, nem a maga történetét irta meg s nem tesszük szerencsétlenné.

Kozák. A szerelem hatalmát nem láttuk érvényesülni. Naiv és száraz leirás.

Selmeczre. Az igért kéziratokat lapunk zártáig nem kaptuk meg. Vagy Selmeczen nem történt semmi?

Felelős szerkesztő: **Nagy István.**
Főmunkatárs: **Vörös Ferencz.**

HIRDETÉSEK.

ZORN S.
amer. fogmüvész,
a n. érd. közönség tudomására hozza, hogy mától kezdve Turócz-Szt.-Mártonban Ivánka szállodájában
műfogakat és egész fogsorokat
amerikai rendszer szerint helyez be, **kautschuk** vagy **aranyba** és szolgálatát ajánlja.
Rosz fogak kitisztittatnak és a legfinomabb Plomb-val kitöltetnek.
Értekezhetni naponkent d. e. 9—12-ig. Délután 2—4-ig.

4871. szám
tlk. 1888

Árverési hirdetményi kivonat.

A turócz-szent-mártoni kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a tsztmártoni takarékpénztárnak Velits Adolf és társai ellenivégrehajtási ügyében Bella községében fekvő a bellai 176. sztjkvben A I 2—6 sor sz. a. foglalt ingatlanokból Velits Adolf kk. Velits Aladár Gabriella, Ervin, Jolán, Mariska és Hajnalkát B 2 és 4—9 tételek alatt 1800·38880 részben megillető jutalékra 700 frtnyi kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanság az 1888. évi **november 23-ik** napján délelőtti 10 órakor Bella községben a község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is el fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanság becsárának 10 %-át készpénz-

ben, vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy pedig a bánatpénznek a biróságnál lett előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Turócz-Szt.-Mártonban, 1888, évi november hó 6-án.

Kir. jbiróság mint tlkvi hatóság.

Fekete,
kir. jbiró.

419. szám
1888.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a Znióváraljai kir. járásbiróság 3280|1888 számu végzése által Schuszter Erhard zwittaui kereskedő javára T á b o r e c z k y J ó z s e f znió lakos 150 frt tőke, ennek 1888 év Julius hó 11. napjától számitandó 6 százalék kamatai és eddig összesen 16 frt. 6 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag felülfoglalt és 385 frtra becsült 1—16 t. a. szobabutor, marha, gazdasági szerek és termésből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a 3280|1888. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszinén vagyis Z n i ó v á r a l j a k ö z s é g b e n leendő eszközlésére 1888-ik év **November hó 29-ik** napjának délelőtt 10 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1888. évi LX. t. cz. 108. §-ban megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Znióváralján 1888. évi November hó 13. napján

Szibner,
kir. birósági végrehajtó.

1890. sz.
1888. tlkvi

Arverési hirdetményi kivonat.

A korponai királyi járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Uhrin Kata végrehajtatónak F r e s k a I l l a n i c z Z s u z s a n n a végrehajtást szenvedő elleni 25 frt. tőkekövetelés és járulékai behajtása iránti végrehajtási ügyében a korponai kir. jbiróság területén lévő Korpona város határában fekvő a korponai 697. sz. tjkvben Freska Illanicz Zsuzsanna végrehajtást szenvedett és birtokostársaira az árverést 1948 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888 évi **deczember 13-ik** napján d. e. 10 órakor ezen kir. járásbiróság telekkönyvi hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 s z á z a l é k á t k é s z p é n z b e n vagy az 1881-ik évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt m kir. igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelelt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnal előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Korponán 1888. évi Október hó 25-ik napján.

A kir. járásbiróság mint tlkvi hatóság.

Libertiny,
kir. jbiró.

5400 sz.
tlkvi 1888

Árverési hirdetményi kivonat.

A liptó-szt.-miklósi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy özv. Czvik Antónia végrehajtatónak M e d v i e d i k A n t a l s társai végrehajtást szenvedő elleni közösség megszüntetése iránti végrehajtási ügyében a rózsahegyi kir. törvényszék (a liptó-ujvári kir. járásbiróság) területén lévő Hibbén fekvő s kisk. Medviedik János, kisk. Medviedik Antal, Ferencz, özv. Medviedik sz. Szlumy férj. Pallay Anna nevére; nemkülönben az 1881. 60. t. cz. 156. §-a értelmében Kriska János és neje szül. Mlinár Teréz nevére a hibbei 54. sztjkvben 1 sor 169. hrsz. a. foglalt 60|b össz. sz. alatti talajra felépitmény nélkül 8 frtnyi kikiáltási árban; II. kiskorú Medviedik János, kisk. Medviedik Antal, Ferencz, özv. Medviedik Slusny Pallay Anna, Medviedik András és neje sz. Buzák Katalin nevére a hibbéi 332. sz. tjkvben A I. 1 sor 762. hrsz. a. 211. össz. számú ház s tartozékaira 320 frtnyi kikiáltási árban és III. n. a. sztjkvben n. azok nevére A. II. 1 sor 167. hrsz. a. kert és csürre 10 frt. kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1888. évi **deczember hó 6-ik** napján délelőtt 9 órakor Hibbén megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 s z á z a l é k á t k é s z p é n z b e n vagy az 1881-ik év LX. t. cz. 42-ik §-ban jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi Novemb. hó 1-én 3333. szám a. kelt igazságügyministeri rendelet 8-ik §-á-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Liptó-Szt.-Miklóson 1888. évi október hó 23. napján.

A Isztmiklósi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Jeszenszky,
kir. aljbiró.

A legjobb kézi harmonika

1, 2 és 3 sor billentyűvel.

Zenekar-harmonika aczélhangokkal és bőrtokkal saját gyártmányai, ugymint mindenféle **zene-hangszer**, hegedü, czitera, flóta, clárinet, trombita, zenélő-művek, zenélő-dobozok, szájharmonika, Ocarina, verkli, Ariston, madárverkli, zene-album, sör- és borpoharak, női-necessairs zenével stb.

kaphatók

JOH. N. TRIMMEL
harmonika-gyárosnál. Wien VII. Kaiserstrasse 74.

Árjegyzékek harmonikákról vagy zene hangszerekről bérmentesen.
1—20

Máriaczelli gyomorcsöppek.

Kitünö hatásu szer a gyomor minden betegségeiben.

Védjegy.

Fölülmulhatatlan étvágyhiány, gyomorgyöngeség, rosz illatu lélekzet, felfuvódás, savanyu felböffenés, kólika, gyomorhurut, gyomoregés, homok- és daraképződés, tulságos nyálkaképződés, sárgaság, undor és hányás, főfájás (ha a gyomortól ered), gyomorgörcs, székszorulás, a gyomornak ételekkel és italokkal való tulterhelése, giliszták, lép-, máj- és aranyeres bántalmak eseteiben. — **Egy üvegcse ára használati utasitással együtt 40 kr., kettös palaczk 70 kr.**

Központi szétküldés **Brády Károly** gyógyszerész által **Kremsierben** (Morvaország).

Kapható minden gyógyszertárban.

Óvás! A valódi máriaczelli gyomorcsöppeket sokat hamisitják és utánozzák. **A valódiság jeléül** minden üvegnek piros, a fenti védjegygyel ellátott boritékba kell göngyölve lennie és a minden üveghez mellékelt **használati utasitáson** meg kell jegyezve lenni, hogy az Kremsierben Gusek Henrik könyvnyomdájában nyomatott.

Valódi minőségben kapható: **Csacza** Bentsáth F., **Nagy-Tapolcsány** Csippek Ján., **Beszterczebányán** Göllner Frigy., **Privigyén** Kohut G., **Ruttkán** Friedmann Mór., **Selmeczbányán** Sztankay F., **Vág-Beszterczén** Bossányi Ant. és Bossányi A gyógyszertárában 48—52

Az Oroszországban annyira kedvelt és a többi államokban is meghonosult

valódi orosz theát,

POPPOFF K. és S. testvérek czégtől

Moszkvában,

orosz udvari szállitók és kiterjedt ültetvények birtokosai. eredeti csomagolásban a legkisebb mennyiségben is ajánlja

PERL JÁNOS FIA Mosóczon Turóczm.

kinél valódi, eredeti orosz szamovár legjutányosabb áron rendelhető.

2—3

GANS ANTAL

Ló-takaró gyári raktára

Bécsben, III. Seidlgasse Nr. 4.

Ha a lovak döglenek
A gazdák tönkre mennek.

Első legolcsóbb forrás!

Ha meleg takaróval bir lovad
Egészséges és munkaképes marad.

Föltünést okozó tudósitás

a t. cz. lóbirtokos urak érdekében.

A **Rumániával, Orosz- és Németországgal** folytatott **kereskedelmi és vámháború** következtében, mely az ez irányban üzleti közlekedés tökéletes megszünését és az árukivitel hanyatlását maga után vonta, valamint a jelenlegi politikai zavarok és rosz üzleti viszonyok folytán raktáraimban *több száz tuczat lótakaró* fölhalmozva van, melyet nevezett országokba kellett volna szállitani, ugy hogy most kényszeritve vagyok ezen *takarókat minden áron eladni.*

Valamennyi osztrák-magyarhoni t. cz. lóbirtokos urak számára utánvét vagy az árnak előleges beküldése mellett

első minőségü ló-takarókat

küldök, melyek 190 centim.-nyi hosszasággal és 130 centm.-nyi szélességgel birnak, **legjobb minőségűek** és **elpusztithatlanok**, sötét alappal és élénk sávokkal birnak, **tömöttek** és **melegek**, szolidan dolgozvák; egy takaró ára csak

1 frt 50 kr.

Elegáns kénsárga hintó-takarók

négyszeres, széles feketevörös vagy vöröskék sávokkal, körülbelül 2 méternyi hosszak és 1½ méternyi szélesek, **fölötte elegáns felékesitéssel**, mely minden ló diszét képezi; egy darab ára csak

2 frt 50 kr.

Pompás aranysárga kettős urasági-takarók

az egyik oldalon aranysárga alappal és négyszeres, széles vörösfekete vagy vöröskék sávokkal, a másik oldalon pedig szürke. Legjobb első minőségü, körülb. 2 méternyi hosszú és 1½ méternyi széles. Mint pompás szőnyeg is alkalmazható. 1 darab ára csak

3 frt 50 kr.

Ha tehát lovai számára jó, szép és meleg takarókat vásárolni kiván, ugy éljen Uraságod ezen **kedvező alkalommal**, mely alig fog ismét kinálkozni és tessék ezen valóban jeles takarókból megrendelni. Méltóztassék egy **probamegrendelést** tenni és igen megelégedve lesz, ugy hogy t. ismerőseinek is ajánlani fog, a miért lekötelezettje leszek.

Méltóztessék megrendelésénél *teljes czimét* becses *nevét, állását, a város és utolsó pósta nevét* valamint az *országét* följegyezni, hogy a szállitásnál tévedés elő ne forduljon.

6—12

Kereskedelmi üzlet

TICHO BERNAT

Brünnben, Krautmarkt 18. sz. alatt saját házában

küld utánvétellel:

Női szövet gyapjuból minden uj divatszinben, duplaszélességü 10 mét 8 frt	**VALERIE-FLANELL** legujabb minták. 60 cm. széles. 10 mét. 4 frt	**Egy jute-garnitura** 2 ágy és 1 asztalteritő, rojttal 3 frt 50	**Oxford** mosható, jó minőség 1 drb 30 rőf 4 frt 50
NIGGER-LODEN a legujabb őszi és téli ruhákra dupla szélességü 10 méter 5 ft 50	**Ruha-barchent** divatos szinekben 10 méter 3 frt.	**Jute-függöny,** török minta Egy teljes függöny 2 frt 30	**Canefasz** 1 drb 30 rőf. lila 4.80 1 „ 30 rőf. piros 5.20 **Cérna-Canafasz** 1 db 30 rőf lila és piros 6 frt
Ragusa divatkelme, duplaszélességü costüm-ruhákra minden sima szinben, ugymint szávozott és carrirozott. 10 méter 9 frt	**Double Veleur-kendő** tiszta gyapju ⁹/₄ nagyságu, 1 drb 3 frt 50. **Kötött fejkendő** ⁵/₄ nagys. 1 db. 80 kr.	**Egy ripsz-garnitura** 2 ágy- és 1 asztalteritő selyem rojttal 4 frt	**EGY LÓTAKARÓ** legjobb gyártmány, 190 cm hosszú, 130 cm. széles 1 frt 50 **Egy hintótakaró** 190 cm. hosszú. 130 cm széles 2 frt 50
FEKETE TERNO szász gyártmány, dupla szélességü, 10 méter 4 frt 50	**Kalmuk** legjobb minőség, 160 cm. széles, 10 méter 2 frt 70	**Hollandi szőnyeg-maradék** 10—12 méter hosszú, egy maradék 3 ft 60	**NŐI-INGEK** erős vászonból fogas betéttel 6 drb 3 frt 25
Dreidrath legjobb minőség, 60 cm széles; 10 mt 2 frt 80.	**Teli nagy kendó** tiszta gyapju ⁹/₄ hosszú, 1 drb 2 frt	**Házi vászon** 1 db 30 rőf ⁴/₄ 4 ft 50 1 db 30 rőf ⁵/₄ 5 ft 50	**Női-ingek** siffonból és vászonból, finom himzéssel 3 drb. 2 frt 50
Gyapju-ripsz minden szinben 60 cm. széles, 10 mt. 1 frt 80.	**Nói Jersey kabát** selyem gombokkal, minden szinben, teljes, nagy. 1 drb 1 frt 50	**KING-SZÖVET** jobb mint vászon, 1 db ⁵/₄ széles. 30 rőf 6 frt.	**Uri-ingek** saját gyártmány, fehér vagy szines 1 db I-a 1 frt 80, II-a 1 ft 20
Carrirozott és sávozott pongyol ruha-kelme 60 cm. széles, legujabb szinekben, 10 mt 2 ft 50	**Munkás-ingek** rumburgi Oxfordból, teljes, nagy 3 db 2 frt	**SIFFON** 1 db 30 rőf I-a 5 ft 50 legjobb minőség 6 ft 50	**NORMAL-ING** teljes, nagy, 1 db 1 50 **Normal-nadrág** teljes, nagy, 1 db 1 50

POSZTÓÁRUK GYÁRI RAKTÁRA.

BRÜNNI **posztókelme** téli ruhákra, egy maradék 3-10 méter, egy teljes öltönyre 5 frt	**Alkalmi vásárlás! Brünni kelme-maradék** 3-10 méter egy teljes férfi-öltönyre 3 frt 75.	TÉLI KABÁT **szövet.** Egy maradék 2-10 mt, egy teljes télikabátra, fekete, barna és kék szinben 5 frt 50	**Felöltő-kelme** legfinomabb minőségű, egy teljes felöltőnek **7** frt.

Minták ingyen és bérmentesen. — Nem tetsző áru fennakadás nélkül visszafogadtatik.

16—20

Nyomatja és kiadja a turócz-szent-mártoni magyar nyomda.